



Foto: Ole Christian Foss

# Vedlegg til kommunedelplan for fysisk aktivitet

2025-2036



## Innhold

<b>1. <u>HANDLINGSPROGRAM SPILLEMIDDELTILTAK</u></b>	<b>4</b>
INNLEDNING	4
HANDLINGSPROGRAM FOR 2025-2028	4
<b>2. <u>FORSKNING OG STATISTIKK</u></b>	<b>6</b>
AKTIVITETSNIVA	6
UNGDATA-UNDERSØKELSEN	6
NORSK IDRETTSINDEKS	6
ANLEGG	9
ØKONOMI	10
PRIVATØKONOMI	11
<b>3. <u>OVERSIKT OVER ANLEGG</u></b>	<b>12</b>
IDRETTSANLEGG	12
FOTBALLBANER	12
FRIIDRETTSANLEGG	12
TENNIS	12
ISBANER	12
LYSLØYPER/SKIANLEGG	12
ALPINANLEGG	13
ORIENTERINGSKART	13
SKYTTERANLEGG	13
MOTORSPORT	13
RO- OG SEILERANLEGG	13
GOLFBANER	13
TRAV- OG RIDEBANER	13
GYMNASTIKKSALER	14
IDRETTSHALLER	14
ISHALL	14
SVØMMEBASSENG	14
RIDEHALLER	14
BOWLING	14
KLATREANLEGG	14
KLUBBHUS/GARDEROBEBYGG	14
<b>FRILUFTSANLEGG</b>	<b>15</b>
OMRÅDER VED VANN/SJØ	15
TUROMRÅDER	15
SENTRALE PARKER OG FRIOMRÅDER	15
TURLØPER, TUR- OG SYKKELSTIER	16
STATLIG SIKRA FRILUFTSOMRÅDER	16

<b>NÆRMILJØANLEGG</b>	<b>16</b>
SKOLEGÅRDER	16
BARNEHAGER	16



# 1. Handlingsprogram spillemiddeltiltak

## Innledning

Handlingsprogrammet er et viktig verktøy for å nå målene satt i satsingsområdene, som har et langsiktig perspektiv og revideres vanligvis en gang per valgperiode.

Handlingsprogrammet skal vise liste over anlegg med kostnader og spillemidler for den nærmeste fireårsperioden. Kommunale tiltak i planen knyttes opp mot kommunens handlingsprogram med økonomiplan for samme fireårsperiode. For kommunale tiltak eller anleggsutbygginger som forutsetter større kommunale tilskudd, vil handlingsprogrammets oversikt over langsiktige tiltak fungere som innspill til idretts-, friluft- og nærmiljøtiltak til behandlingen av kommunens økonomiplan og årsbudsjett.

Det er en utfordring å få lag og foreninger som har planer om tiltak som det kan søkes spillemidler til, om å melde fra om dette, slik at tiltakene kan innarbeides i handlingsprogrammet. I foreningslivet er det ikke like vanlig som i det offentlige å operere med fireårige handlingsprogrammer. Sarpsborg idrettsråd søker imidlertid å ivareta en koordinerende rolle overfor idrettslag, selv om søknadsberettigede organisasjoner også henvender direkte til kommunen.

Kommunedelplanen har nå et bredere fokus, og det er flere tiltak som fremmer fysisk aktivitet, men som ikke oppfyller kravene for spillemidler. Disse tiltakene må med tanke på kommunal ressursbruk, tilskudd fra andre instanser og frivillige bidrag. Derfor er det utarbeidet en oversikt over disse tiltakene i selve planen.

Kommunale tiltak i planen knyttes til bevilgninger i kommunens handlingsprogram og økonomiplan for samme fireårsperiode, uavhengig av om det søkes spillemidler til tiltaket eller ikke.

For å komme i betraktning for fordeling av tilskudd, er det et ufravikelig vilkår at tiltaket er innarbeidet i handlingsprogrammet. Tiltak kan igangsettes før det er innvilget tilskudd av spillemidlene, hvis søkeren har økonomi til å ta denne risikoen. Retningslinjene justeres også årlig, dette må også søkere være klar over, når man setter i gang tiltak før tilsagn foreligger. I henhold til «Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet» er de viktigste målgruppene for spillemidler barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). Det understrekes også at det offentlige ikke har ansvar for å etablere anlegg for alle typer særvidretter og ferdighetsnivå i alle lokale sammenhenger. Behovsvurderinger skal ligge til grunn for etablering av nye anlegg.

## Handlingsprogram for 2025-2028

Handlingsplan over ordinære- og nærmiljøanlegg som det kan søkes spillemidler til for 2025 – 2028 (Det er et foreløpig utkast som er registrerte innmeldte behov og ønsker, så listen vil endre seg i løpet av høsten. Det vil også komme inn estimerte kostnader på anleggene).



Søknadsår	Tiltak	Anleggseier/søker	Est. kostnad	Type søknad
2025	Rehabilitering av Golfbane	SKJEBERG GOLFKLUBB	12 524	Ordinær
2025	Etablere tennishall (to baner)	SARPSBORG TENNISKLUBB	31 572	Ordinær
2025	Etablere sanitæranlegg i Glengshølen	SARPSBORG KOMMUNE	2500	Ordinær
2025	Etablering av snøproduksjonsanlegg h.b øst og sil-bakken	KJERRINGÅSEN ALPINSENTER AS		Ordinær
2025	Etablering av snøproduksjonsanlegg h.b vest og arena	KJERRINGÅSEN ALPINSENTER AS		Ordinær
2025	Etablere klubbhus/servicebygg	SARPSBORG SEILFORENING		Ordinær
2025	Etablere O-kart - Svindal	SARPSBORG ORIENTERINGSLAG		Ordinær
2025	Etablere sanitæranlegg på Høysand	SARPSBORG KOMMUNE		Ordinær
2025	Etablere sanitæranlegg på Bodalstranda	SARPSBORG KOMMUNE		Ordinær
2025	Rehabiliter ballbinge	NAVESTAD IF		Nærmiljø
2025	Oppgradering av skolegårder	SARPSBORG KOMMUNE	2 000	Nærmiljø
2025	Videreutvikle aktivitetspark Torsbekk/dumpa	SARPSBORG KOMMUNE		Nærmiljø
2025	O-kart Hasle	VARTEIG O-LAG		Nærmiljø
2025	Etablere sandvolleyball i Dumpa	SARPSBORG IDRETTSRÅD		Nærmiljø
2025	Etablere sykkelanlegg i Dumpa	SARPSBORG IDRETTSRÅD		Nærmiljø
2025	Etablere friidrettsanlegg i dumpa	SARPSBORG IDRETTSRÅD		Nærmiljø
2026	Rehab av 7'erbane på Mobakken	BORGEN IL		Ordinær
2026	Rehabilitering av O-Kart - Sarpsborgmarka	SARPSBORG ORIENTERINGSLAG		Ordinær
2026	Etablere sanitæranlegg på Landeparken	SARPSBORG KOMMUNE		Ordinær
2026	Rehabilitering Sparta Amfi	SARPSBORG KOMMUNE		Ordinær
2026	Etablere dobbel sandvolleyballbane	SARPSBORG VOLLEYBALLKLUBB		Nærmiljø
2027	Publikumstoalletter friluftsområder	SARPSBORG KOMMUNE		Ordinær
2028	Flerbrukshall på Kurland	SARPSBORG FOTBALLKLUBB EINDOM AS		Ordinær

## 2. Forskning og statistikk

Nasjonale trender innenfor idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, sammen med statistikk fra Telemarksforskning, Ungdata-undersøkelsen (2022) og SSB er utgangspunktet for å vurdere de utfordringene Sarpsborg samfunnet står ovenfor i dag.

### Aktivitetsnivå

Ifølge regjeringens nye handlingsplan for fysisk aktivitet (Sammen om aktive liv), er kun 3 av 10 voksne og eldre aktive nok i forhold til anbefalingene. Av 15-åringene er bare halvparten i nok aktivitet i forhold til anbefalingene, og man ser en tendens til at det er et fall i aktivitetsnivå allerede ved 9-årsalder. Gutter er mer aktive enn jenter, mens mønsteret endres i voksen alder, hvor kvinner er noe mer aktive enn menn.

### Ungdata-undersøkelsen

Ifølge Ungdata-undersøkelsen fra 2022 er over halvparten av ungdomsskoleelevene (53 prosent) med på, eller har vært med på, en organisert fritidsaktivitet. Men her ligger vi litt under landsgjennomsnittet på 59 prosent. Idrett er den organiserte fritidsaktiviteten som har klart flest deltagere. Trening er noe de aller fleste driver med, og noen ungdommer trener svært mye. Tallene er ganske like som i resten av landet.

Når det gjelder deltakelse i idrett og organiserte aktiviteter for barneskoleelevene i Sarpsborg, ligger Sarpsborg noe lavere enn landsgjennomsnittet. Ifølge Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) viser den nasjonale undersøkelsen at det er tydelige sosiale forskjeller der barn som vokser opp med færrest ressurser hjemme deltar i langt mindre grad i idrett og andre organiserte aktiviteter enn barn med mer ressurssterke foreldre.

For videregående elever i Sarpsborg viser Ungdata-undersøkelsen at det er flere elever i Sarpsborg som trener ofte (flere enn tre ganger i uka) enn gjennomsnittet for resten av landet, men at det er færre elever som trener mindre hyppig (en til to ganger i uka) enn resten av landet.

Tallene i ungdataundersøkelsen viser at unge i ungdomsskoler og videregående skoler i Sarpsborg stort sett er på landsgjennomsnittet når det kommer til å bedrive fysisk aktivitet. Videre ser man av tallene at det er mange som slutter i idrettslagene i ungdomstiden. Det er en større andel som oppgir at de trener i idrettslag når de er i ungdomsskolen enn videregående skole. Flere av de som slutter i idrettslagene starter med trening på treningsstudio eller trener på egen hånd. Samlet sett er det derfor ikke så stor forskjell mellom ungdomsskole og videregående skole når det kommer til hvor mange som er fysisk aktive. Undersøkelsen viser at aktiviteten flytter seg i stor grad fra idrettslagene til treningssenter fra ungdomsskole til videregående skole.

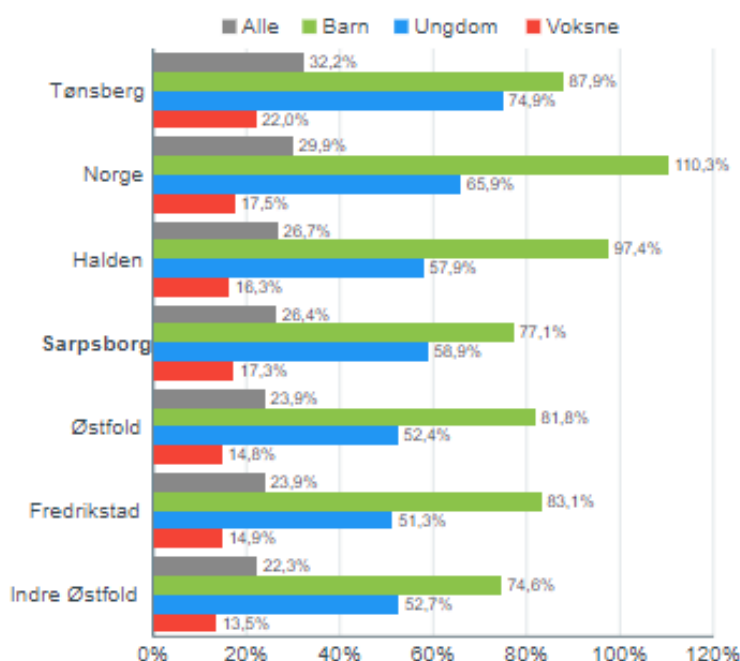
### Norsk idrettsindeks

Ifølge NIFs idrettsregistrering finner vi drøyt 1,5 millioner aktive innen ulike idretter i Norge, og ca. 12 500 av disse er registrert i idrettslag i Sarpsborg. Siden idrettsregistreringen ikke inneholder individdata, kan én person være registrert flere ganger dersom personen er aktiv i

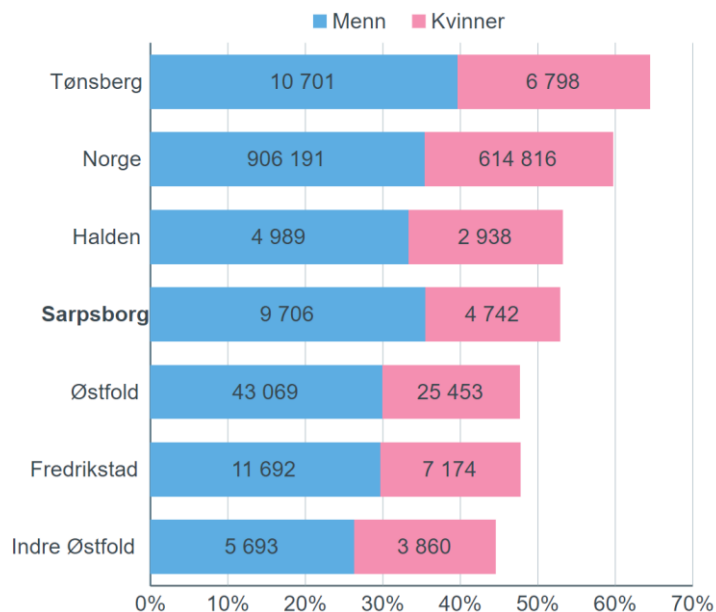
flere enn én idrett. I rapporten til Telemarksforskning som vi ser på her beskrives derfor Aktivitetsandelen som er antall aktive delt på innbyggertallet per 1.1. 2022.

For barn (6-12 år), ser vi (se figur 1) at denne er 110,3 % på landsbasis. Det vil si at hvert barn i snitt er med i litt mer enn en idrett. Blant ungdom (13-19 år) er aktivitetsandelen 65,9 %, mens den totalt, blant hele befolkningen, er 29,9 %. Den samlede aktivitetsandelen er 26,4 % i Sarpsborg, som er noe lavere enn lands- og fylkesgjennomsnittet. For ungdom er aktivitetsandelen i Sarpsborg 58,9 % og for barn er aktivitetsandelen kun 77,1 %, noe som er hele 33,2 % mindre enn landsgjennomsnittet.

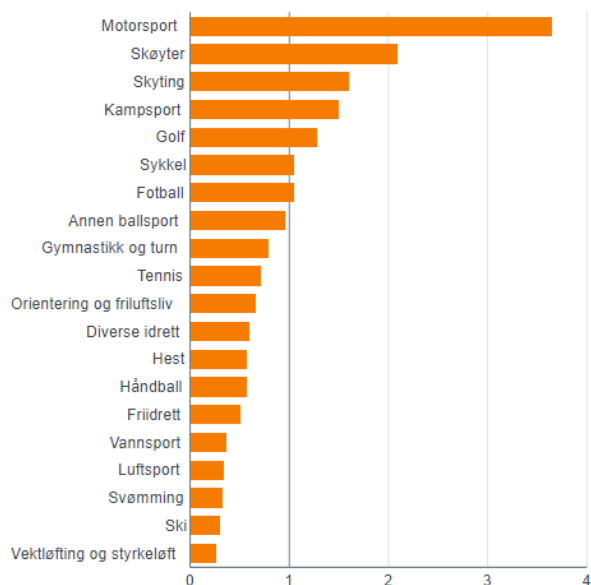
**Figur 1**



59 % av alle aktive i idrettsregistreringen i Norge er menn. De siste ti årene har andelen kvinner økt med to prosentpoeng. Blant barn er det mer likestilt. Her er 52 % gutter. Blant ungdom synker andelen jenter noe, og guttene utgjør 55 %. Andelen menn er noe høyere i Sarpsborg enn for hele landet med en herreandel på 67 %. Her har utviklingen gått i retning flere menn de siste ti årene. Blant barn er andelen 54 %, mens blant ungdom er den 57 % (se figur 2).

**Figur 2**

I idrettsprofilen til Telemarksforskning som vises nedenfor ser vi hvordan ulike aktiviteter i Sarpsborg er i forhold til landsgjennomsnittet. Idrettene som plasserer seg høyere enn 1 har høyere aktivitet i Sarpsborg enn landsgjennomsnittet for den gitte gruppen. Dersom tallet er 2, er aktiviteten dobbelt så høy, dersom tallet er 0,5 er aktiviteten halvparten av landsgjennomsnittet. I idrettsprofilen til Sarpsborg ser vi at befolkning er mer aktiv enn landssnittet innenfor motorsport, skøyter, skyting, kampsport og golf. Sarpsborgs befolkning er på landsnittet innenfor å være aktive innenfor fotball, sykkel og annen ballsport, mens vi er mindre aktive i øvrige idretter som er tatt med i oversikten til Norsk idrettsindeks.

**Figur 3**

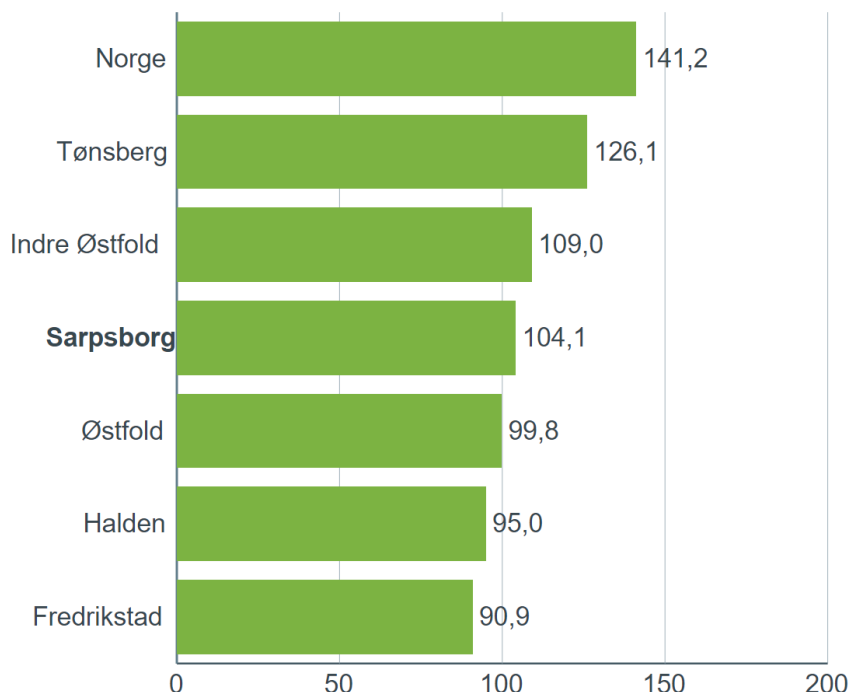
Ser vi kun på aktive menn og gutter, så er tallene forholdsvis like, mens ser vi på kvinner og jenter så er også sykling og fotball aktiviteter som bedrives mindre i Sarpsborg enn landet ellers. Om vi kun legger til grunn aktive barn (6-12 år), så er resultatene relativt like som hele befolkningen, mens hvis vi ser på kun aktive ungdommer i Sarpsborg (13-19 år), så er ungdommene i Sarpsborg også mer aktive i turn en landssnittet.

## Anlegg

Telemarksforskning har et system for å kunne si noe om hvor godt tilbudet er i ulike kommuner med tanke på tilgang til idrettsanlegg. Telemarksforskning gir ulike anleggskategorier poeng etter forskjellige kriterier, og deler samlede anleggspoeng på antall innbyggere eller antall aktive kommunen.

Gjennomsnittlig anleggspoeng per 1000 innbygger for hele landet var 141,2 per 1.11.2023. I Sarpsborg er anleggstettheten lavere enn lands- og fylkesgjennomsnittet med kun 104,1 per 1000 innbygger. Når man imidlertid deler anleggspoengene på antall aktive kan man si noe om anleggsdekningen sammenlignet med den faktiske aktiviteten bedrives. For landssnittet er dette tallet 0,49, mens or Sarpsborg er tilsvarende tall 0,39. Anleggsdekningen blir altså noe bedre når vi deler på antall aktive i Sarpsborg, men grunnen til at vi scorer høyere her er pga. få aktive (se figur 4).

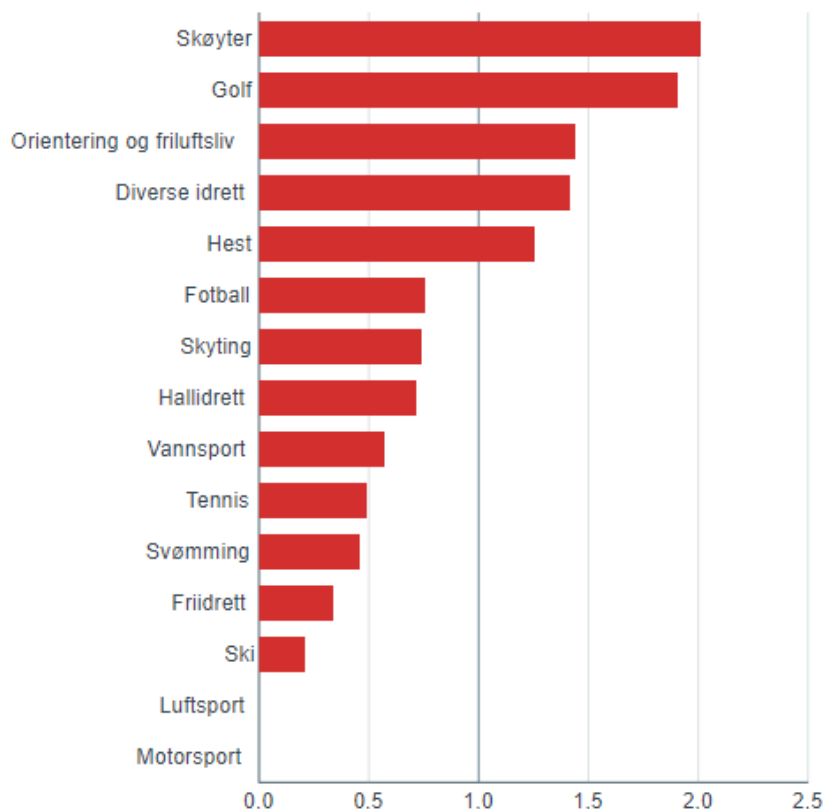
**Figur 4**



Figuren under (figur 5) viser anleggsdekningen for de ulike aktivitetene i Sarpsborg. Her ser vi at det er en klar sammenheng mellom anleggsdekning og aktivitet, med at vi har mange aktive innbyggere innenfor de idrettene vi har god anleggsdekning på, og motsatt. Unntaket er motorsport, men dette kan forklares med at vi har Rudskogen motorsportsenter som

nærmeste nabo, og at Rudskogen ikke er registrert som et idrettsanlegg i Sarpsborg, men i Rakkestad. 1,0 i tabellen viser landsnittet.

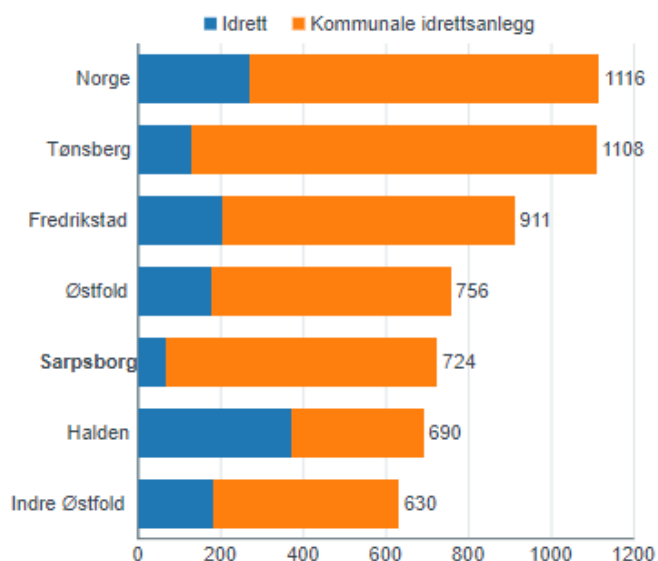
**Figur 5**



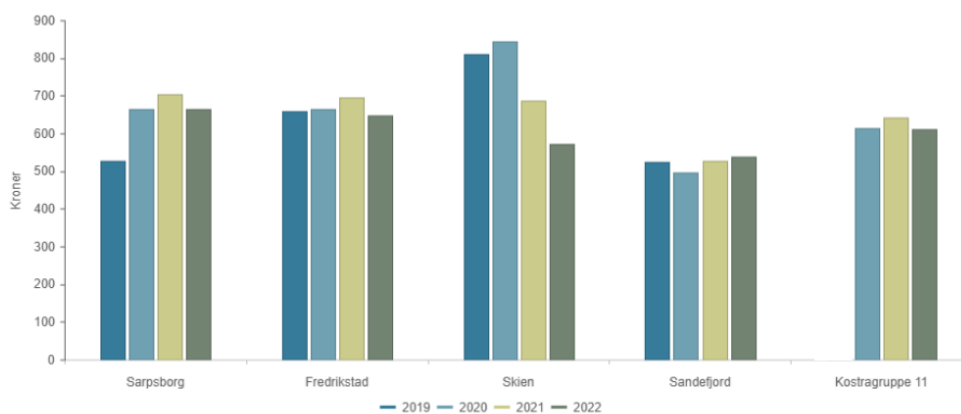
## Økonomi

Tabellen under viser netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger. Gjennomsnitt for alle kommuner i Norge er 271 kroner per innbygger til idrett og 844 kroner til idrettsanlegg. Totalt 1116 kr per innbygger, mens Sarpsborg kun bruker totalt 724 kr per innbygger på idrett. I Sarpsborg fordeles denne summen med 67 kr på idrett og 657 kr på kommunale idrettsanlegg per innbygger. Det plasserer kommunen under middels av sammenligningskommunene, som også bruker mindre midler på idrett per innbygger enn lands- og fylkesgjennomsnittet. Sarpsborg kommune brukte altså i 2023 kun 64 % av det landsgjennomsnittet gjorde på idrett og kommunale idrettsanlegg. I 2015 brukte vi 80 %, noe som tyder på at Sarpsborg har utviklet seg i negativ retning.

Figur 6



KOSTRA-tall viser at Sarpsborg kommune bruker mer penger på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg per innbygger enn kommunegruppe 11. I 2022 brukte kommunen 665 kr per innbygger på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg per innbygger, mens kommunegruppe 11 brukte 611 kr per innbygger.



	2019	2020	2021	2022
Sarpsborg	528	663	702	665
Fredrikstad	658	664	694	647
Skien	810	845	688	571
Sandefjord	524	498	526	539
Kostragruppe 11		613	641	611

### Privatøkonomi

En rapport bestilt av Helse- og omsorgsdepartementet fra Institute of Health Equity i 2023 viser at de sosiale forskjellene i Norge har økt siden 2014. Rapporten fremhever at det norske samfunnet har betydelige helseforskjeller basert på bakgrunn, og at disse forskjellene har blitt større de siste årene.

Ressursene som barn og unge har tilgang til gjennom sine foreldre, spiller en avgjørende rolle for deres livs- og utviklingsmuligheter fra barndom til voksenliv. Spesielt har foreldrenes økonomiske ressurser en stor betydning for barns deltakelse i idrett. Dette er bekymringsverdig da vi vet at en svært høy andel barn unge i Sarpsborg lever i barnefattigdom.

### 3. Oversikt over anlegg

#### Idrettsanlegg

Sarpsborg har en lang rekke anlegg og områder som i større og mindre grad er lagt til rette for organisert og uorganisert fysisk aktivitet.

#### Fotballbaner

Sarpsborg kommune har ni kunstgressbaner i 11`er-størrelse.

- Sarpsborg stadion med undervarme
- Sarpsborg fotballklubb, Kurland med undervarme
- Borgen IL, Sandbakken
- IL Sparta Sarpsborg, Sparta Amfi
- Tune IL, Grålum (2 stk)
- Skjeberg Sportsklubb, Skjeberg
- Greåker IF, Moa
- Hafslund IF, Hafslundsøy

I tillegg finnes det tre mindre kunstgressbaner og åtte naturgressbaner i 11`er-størrelse.

#### Friidrettsanlegg

Friidrettsanlegg med kunststoffdekke ved Kalnes videregående skole. Anlegget får seks løpebaner, med åtte sprintbaner, lager og sekretariat.

I tillegg finnes det friidrettsanlegg med grusdekke på Varteig ILs baneanlegg.

#### Tennis

Sarpsborg tennisklubb har fem utendørs tennisbaner og klubbhus ved sitt anlegg i Kulås.

#### Isbaner

Kunstisbanen ved Sarpsborg stadion har is fra ca. november og ut mars. Banen benyttes til bandy på elitenivå i Norge. For øvrig er kunstisen et svært viktig aktivitetsanlegg for skøyter.

#### Lysløyper/skianlegg

Det er fem lysløyper i kommunen:

- Lysløypa i Sarpsborgmarka er på 6 km.
- Varteig lysløype 2,3 km.
- Tvetter lysløype er 2,5 km.



- Ved golfanlegget på Hevingen er det en lysløype på 5 km.
- Trøsken IL har lysløype på Harehjellen.

### **Alpinanlegg**

Kjerringåsen alpinsenter, som eies og drives av Kjerringåsen alpinsenter AS, har to heiser og fire nedfarter. Største høydeforskjell er 123 m. Muligheter for slalåm, snowboard og twintip. Anlegget har egen barnebakke med eget skitrekk. Det er kafé/varmestue i Kjerringåsen.

### **Orienteringskart**

Det finnes en rekke orienteringskart og nærmiljøkart i kommunen. De tre lagene som har orientering som aktivitet, lager stadig nye kart og oppdaterer gamle.

### **Skytteranlegg**

Det er ni skytteranlegg i kommunen. Det er anlegg for geværskyting, minityr og pistol. Flere av anleggene kombinerer ulike grener.

### **Motorsport**

Borg MC-klubb flyttet i 2012 sitt hovedanlegg fra Vistergropa til Rudskogen. Anlegget som er ferdigstilt ligger i Rakkestad kommune, men deler av anlegget skal etter vedtatt reguleringsplan også være innenfor Sarpsborgs kommunegrense.

### **Ro- og seileranlegg**

Sarpsborg roklubb har roanlegg og klubbhus ved Tunevannet. Klubbhuset rommer båthaller og styrketreningsrom. Tunevannet brukes som både trenings- og regattabane. Sarpsborg seilforening har klubbhus og seileranlegg i Løkkevika. Seileranlegget består hovedsakelig av brygger.

### **Golfbaner**

Det er tre golfbaner i kommunen:

- Skjeberg golfklubb -18-hulls.
- Borregaard golfklubb – 9-hulls.
- Øya golfbane – 9-hulls.

### **Trav- og ridebaner**

Kalabanen er en lokal travbane som blir brukt til trening og noen travløp. Banen er 900 meter lang. Kala Travpark ønsker å utnytte de store arealene til allsidig aktivitet, så langt er ponniriding og hundetrening etablerte aktiviteter på Kalabanen. Utenfor ridehallen på Kalnes er det utendørs ridebane som kan benyttes til konkurranser. Det er også flere private utendørs ridebaner, blant annet ved Tune ridesenter.



### **Gymnastikksaler**

Alle de 18 barne- og ungdomsskolene i kommunen, med unntak av 1-4-avdelingene ved Ullerøy og Navestad, har tilgang til enten gymnastikksal eller idrettshall.

### **Idrettshaller**

Kommunen har syv idrettshaller for flerbruk, Sarpsborghallen (tre håndballbaner), Skjeberghallen (to håndballbaner), Sandbakkenhallen, Sandesundveien skoles flerbrukshall, Tindlundhallen, Grålumhallen og Kalneshallen, de fire siste med én håndballbane hver. Når det gjelder Kalneshallen eies denne av Østfold fylkeskommune, men det er inngått leieavtale som gir sarpsborgidretten tilgang til hallen på kveldstid. Hallene benyttes til flerbruk og er oppmerket for en rekke idretter.

### **Ishall**

Sparta Amfi som er i kommunens eie ble tatt i bruk i 1963 er landets første innendørs ishall. Hallen ble rehabilitert med blant annet nytt fryseanlegg i 2012. Ungdomshallen stod ferdig i 2005.

### **Svømmebasseng**

I Sarpsborghallen er det svømmehall med 25 meters basseng, et opplæringsbasseng på 4 x 9 meter og et plaskebasseng på 3 x 4 meter. I tillegg er det 12,5 meters basseng ved følgende skoler: Sandbakken, Kurland, Lande og Tindlund. Det er badeland med blant annet 25 meters basseng ved Quality Hotel på Grålum.

### **Ridehaller**

Det er to ridehaller i kommunen; Tune Ridesenter i Stikkaåsen og ved Kalnes videregående skole.

### **Bowling**

Det finnes én bowlinghall i Sarpsborg kommune, Sarpsborg bowlingsenter med 16 baner.

### **Klatreanlegg**

Sarpsborg klatreklubb sitt anlegg på ABB og et minianlegg på Quality. Begge anleggene er private.

### **Klubbhus/garderobebygg**

De fleste klubbhus/garderobebygg ligger i tilknytning til idrettsanlegg. Det er 25 klubbhus og fem skytterhus i kommunen. Idrettens garderobebehov er stort sett løst ved klubbhus, gymsaler eller idrettshaller.



## Friluftsanlegg

Sarpsborg kommune har mange flotte og varierte friluftsområder. Her er en oversikt over det mest kjente og brukte områdene:

### Områder ved vann/sjø

- Sandvika
- Øketangen/Kålvika
- Dusa
- Tunevannet og Landeparken
- Børtevann
- Revebukta
- Feriehjemmet (Borregaards arbeidernes feriehem)
- Furuholmen v/Glomma
- Eidet/Visterflo
- Tvetervann
- Vestvannet/Mingevann

### Turområder

Ved noen av badeplassene er det også fine turmuligheter. Kyststien går forbi flere av disse stedene, men de litt større turområdene ligger ikke ved kysten.

De viktigste og mest benyttede turområdene er:

- Sarpsborgmarka
- Kalnesskogen
- Hafslundskogen
- Skjebergmarka
- Ullerøy
- Harehjellen/Kjerringåsen/Trøsken/Agnalt

Men det finnes mange andre områder som også brukes av mange, for eksempel Tvetemarka, flere områder i Varteig og Jelsnes.

Det desidert mest benyttede turområdet er Sarpsborgmarka. Her er det også best tilrettelagt med flere store parkeringsplasser og godt merkede turstier. Spesielt er lysløypa veldig mye benyttet til tur, trim og trening. Merking av stier i friluftsområder gjør områdene mer tilgjengelig for større deler av befolkningen. Slik merking utføres i stor grad av idrettslag etter avtaler med grunneierne.

### Sentrale parker og friområder

- Kulåsparken
- Glengshølen/Ravneberget
- Områdene ved Sarpsborg stadion i Torsbekkdalen
- Tjernsparken
- Landeparken



### **Turløper, tur- og sykkelstier**

- Glommastien
- Kyststien
- Ingaleden
- Lysløypene (Sarpsborgmarka, Hevingen, Tvetter, Harehjellen, Varteig)

### **Statlig sikra friluftsområder**

Statlig sikring av friområder er en forutsetning for å kunne få statlige midler til tilrettelegging for friluftsliv. Det er i dag **15 statlig sikrede friområder** i Sarpsborg. Fire av disse er de senere årene rustet opp ved hjelp av statlige friluftsmidler. De er blitt svært attraktive friområder som brukes mye av allmennheten.

Hensikten er å styrke attraktiviteten og fremme friluftsliv ved tilrettelegging og forskjønning av friområder nært der innbyggerne bor. Slike tiltak er positive både for folkehelsen og miljøet.

### **Nærmiljøanlegg**

Ifølge idrettsanleggsregisteret har Sarpsborg 234 eksisterende anleggsenheter i kategorien nærmiljøanlegg. Dette er aktivitetsanlegg som finnes ved lekeplasser, skoler, friområder og utfartsområder. Dette kan være mindre skateanlegg, ballbinger, treningsapparater, ballløkker, sandvolleyballbaner, basketanlegg osv.

Leke- og aktivitetsområder i skoler, barnehager eller friområder er en av de viktigste uterommene for barn med tanke på fysisk utvikling, læring og sosialt samvær. På skolen eller barnehage tilbringer barn store deler av dagen sin her, enten det er i skoletiden, i SFO eller etter skoletid. Skolegården er også et viktig nærmiljøanlegg for lokalbefolkningen som leke- eller oppholdsareal. Uteareal er en viktig læringsarena for barn.

### **Skolegårder**

Først og fremst skal skolegården fungere som elevens leke- og aktivitetsarena på dagtid, men den er også ofte en attraktiv møteplass for barn og unge på kveldstid og i helgene. Utearealet må legges til rette for både organisert læring og egenorganisert aktivitet. Utfordringer er avgjørende for motorisk utvikling. Uteområdene må gi et rikt utvalg av muligheter for lek og aktivitet i de ulike årstidene.

### **Barnehager**

Uteområdene barnehager har de mye av den samme funksjon som uteområdene ved skolene. I og med at brukergruppa er yngre, har de nok ikke samme funksjon som møteplass, selv om uteområdet i de kommunale barnehagene er også tilgjengelig utenom åpningstiden.

